

Meditatie Cantatedienst 4 maart 2012 Leeuwarden

Zusters en broeders,

Spreeken in de ik-vorm is in de regel krachtiger dan in de wij-vorm.

Dit is één van de redenen waarom u en ik zo verknocht en ontroerd kunnen raken van een Psalm, die in de ik-vorm is geschreven.

Zoals Psalm 25, waarin David zijn verlangen naar God bezingt, een Psalm van schuldbelijdenis en om met Gods hulp de goede weg te vinden. Op onze pelgrimsreis naar Pasen is het deze Psalm die ons de weg wijst.

En die ik-vorm is zo krachtig, omdat je er als individu direct contact mee kunt leggen.

Misschien kan ik het illustreren met twee versregels, bijv.:
Wij moeten Gode zingen en: Ik heb de vaste grond gevonden.

Je kunt natuurlijk ook in de ik-vorm spreken en jezelf verheffen boven de ander. Een ik-boodschap kan egoïstisch worden.

Het bijzondere van die ik-vorm in de Psalmen is, dat die ik-boodschap geen afstand scheidt, maar juist verbinding legt. Het schept kansen voor het onderhouden van een persoonlijke relatie met God, en daar kun je wel bij varen.

“Naar U o God verlang ik met heel mijn hart; leid mij in uw Waarheid; naar U richt ik heel mijn wezen.” Dat is de boodschap van Psalm 25 en van de Cantate in deze dienst.

Wie dat verlangen herkent of deelt vindt snel aansluiting bij deze Psalm.

Dit in tegenstelling tot de voorschriften in Tessalonicenzen: Paulus, Silvanus en Timoteus schrijven daar in de wij-vorm en dringen aan op herstel van normen en waarden in Tessaloniki.

“God roept ons tot een heilig leven”. Je kunt desgewenst op een veilige afstand blijven van deze wij-boodschap. En er nog eens rustig over nadenken.

Had ik Tessalonicenzen dan niet moeten lezen? Ja, juist wel. Want de verbinding tussen Tessalonicenzen en Psalm 25 is natuurlijk, dat God zelf vanaf het begin in de ik-vorm scheidend aanwezig is, als een krachtige doortastende God, en die God die door Jezus de wereld bekend maakte dat zijn Liefde uitgaat naar al wat leeft.

Hier tasten wij aan het geheim van Christus, die in zijn ik-gestalte ons zo nabij komt, dat wij met Hem de wereld en al zijn pijn en doornen aankunnen.

In de laatste regels van de Cantate lezen we die ontmoeting tussen ik en wij: God blijft mijn beschermer en Christus, die ons terzijde staat, helpt mij elke dag in mijn goede strijd.

Er was één mens voor nodig om deze wereld als gemeenschap dichter bij God te brengen. De Smart van die ene mens klinkt als Leitmotiv, een dalend chromatisch motief, al in de 4e maat en terugkerend als het over de weg van doornen gaat, maar ook bij de belijdenis: Gij zijt mijn God.

De weg omhoog horen we in het slotkoor, in de terugkerende stijgende baslijn. Dat wekt vertrouwen. Wat er ook gebeurt, hoeveel smarten ook onderweg, hoeveel pijn en verdriet in uw en mijn leven, God blijft de helper en beschermer, en Christus ons nabij. Dat is die weg omhoog, steeds opnieuw, daar nodigt de cantate ons toe uit.

En dan zijn we weer bij dat verlangen van David, dat het wint van de smart.

Juist dit stijgende motief zal Johannes Brahms als basisthema gebruiken voor het 4^e deel van zijn 4^e Symfonie. Alsof hij wil zeggen: Kom mijn ongelooft te hulp.

AMEN

Aansporingen

1 Tessalonicenzen 4, 1-8

4

1 Broeders en zusters, in naam van de Heer Jezus vragen we u met klem te leven zoals wij het u hebben geleerd, dus zo dat het God behaagt. U doet dat al, maar wij sporen u aan het nog veel meer te doen. 2 U kent de voorschriften die wij u op gezag van de Heer Jezus hebben gegeven. 3 Het is de wil van God dat u een heilig leven leidt: dat u zich onthoudt van ontucht, 4 dat ieder van u zijn lichaam heiligt en in eerbaarheid weet te beheersen* 5 en dat u niet zoals de ongelovigen, die God niet kennen, toegeeft aan uw hartstocht en begeerte. 6 Schaad of bedrieg uw broeder of zuster in dit opzicht niet, want de Heer vergeldt dit alles, zoals wij u vroeger al nadrukkelijk hebben voorgehouden. 7 God heeft ons niet geroepen tot zedeloosheid, maar tot een heilig leven. 8 Dus wie deze voorschriften verwerpt, verwerpt niet een mens, maar God, die u zijn heilige Geest geeft.